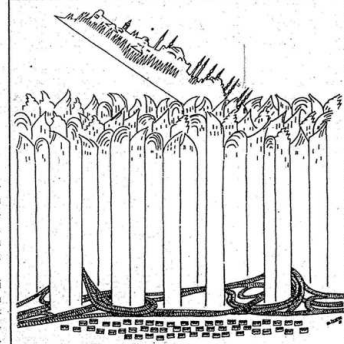


Temel ilke hukukun üstünlüğü olmalı

Mimarlar Odası:
Kente karşı suç işleniyor
• İlerideki entidemokratik özü ile "kent monarşisi yasası" ılerideki imar affı mantığı ile "İslah imar yasası" ılerideki hedefi ile "son vurgun yasası" ıdır. Yazısı 6. sayfada

FİKRİ KAYA (İMO Genel Sekreteri): "İmar yasaları, sık dokunulmıyacak genel yasalar niteliğindedir. Yeni İmar Yasası teklifi, yeni vurgun olanakları yaratacaktır."
YÜCEL GÜRSEL (MO İst Şubesi Başkanı): "İmar Yasası değişikliği tartışmalarının, sadece yerel yetki meselesi etrafında yoğunlaşması; sadece bu dar alanda ele alınması, bilimsel ve tutarlı yaklaşımları devre dışı bırakmaktadır."
1985 yılında yürürlüğe giren 1985 3194 sayılı İmar Yasası'nın değiştirilmesi için hazırlanan yasa teklifi, ilgili meclis komisyondan geçerek, TBMM gündeminin öncelikli sırasında alındı.

AHMET TURGUT (SPO İst Şube Başkanı): "Asıl tartışılması gereken birkaç madde değil; yaşanan tümü olmalıdır."
EROL KÖKTÜRK (HKMO İst Şube Başkanı): "Yapılmak istenen değişiklik, demokrasiye güvensizliğimizin açık delilidir."
İŞILAY SAYGIN (ANAP İzmir Milletvekili): "Devleti mimarlar mı yönetiyor?"
Beldiye ve mitvar alan için, 1930'lardan bu yana, özellikle 1957'den beri, merkezi yönetimin tekelinde olan "İmar Planı Onama" yetkisinin, belediyelere devredilmesi.



Tarım sahasına klor alkali tesisi yapılıyor

MÜHENDİSLİK VE MİMARLIKTA ÖLÇÜ

YIL: 4 • SAYI: 36 • MAYIS 1991 • 15 GÜNLÜK MESLEKİ GAZETEDİR • EDERİ: 1500

İmar Yasası Madde Dokuz:

Danıştay, Anayasa Mahkemesi'nde

Danıştay, siyasi iktidardan kendine verdiği "re'sen plan yapma" yetkisini Anayasa'ya aykırı bularak iptal için, Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

Siyasi iktidar, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun dokuzuncu maddesi ve bu maddeye 3294 sayılı Kanun'un yedinci maddesi ile eklenen fıkra dayanarak, 21 Haziran 1989 tarihinde, Başbakanlık oluru ile Türkiye'nin en değerli alanlarından 25 bölgede, -daha sonra 46 bölgeye çıkarıldı- re'sen

Danıştay Altıncı Dairesi, SPO'nun açtığı davada, uygulamayı Anayasa'ya aykırı bularak; iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. İptal gerekçesi, geriye doğru işleyip işlemeyeceği gündeme gelecek SPO'nun emsal olarak aldığı yurtdışı, Bakırköy Belediyesi, Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararını yerine getirmek için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının emrini bekliyor.

da da tek tek parsel bazında yapın olarak kullandı. Bu yetki ile Bakanlık, en pahalı yatırımlar arasında bulunan projeleri, kara-

BAŞYAZI

Anayasa Tartışmalarında Boşluklar

ÖLÇÜ uzun bir aradan sonra çıkıyor. Mühendisler ve mimarlar, ÖLÇÜ'den haberdar olan çevreler, merakla bekledikleri ve istedikleri halde, odalar arası "mutabakat", "uyuşma", "uzlaşma", "consensus" süreci uzun sürdü. Bu arada odalar yaşamlarına, eylemlerine, yayınlarına kendilerince devam ettiler. ÖLÇÜ'nün odalar arası dinamik ve uyumlu bir ortak çalışmanın sürekli sözcüsü olması dileği ile, yeni döneme merhaba!

Evet yeni bir dönem: Yasalar değişiyor. Anayasa yığın ve yaygın olarak tartışıyor. Kanımızca, biraz da mühendislerin mimarların bakış açısından dolayı Anayasa tartışmalarında önemli boşluklar var.

Yaşadığımız süreç, temel çizgileri ile nüfusun kentlerde yoğunlaşması süreci. Demokrasinin geleceği kentlerde biçimlenecek. "Çarpık Kentsizleşme"de herkes "mutabakat" içinde, İstanbul'un 10-12, hatta 20 milyonluk bir kenti olacağından söz edilebiliyor. Bu durum genel olarak bir felaket, bazıları içine bereket olarak değerlendiriliyor. Açık ki kentler, büyük tüketici kitleleri barındıran, hazır pazarlar olarak gelişiyor. Ancak tüketicilerin istisam edilmemelerinin, bilinci ve örgütlü olarak haklarını savunabilmelerinin yasal ortamı yok.

TÜKETİCİLERİN ÖZEL YASALAR İLE ÖRGÜTLENEBİLMELERİ, ANAYASAL GÜVENCEYE ALINMALIDIR. Bu ise bir mutabakat sorunu.

Yine plansız kentsizleşme süreci, hepimizin, toplumun ve hatta tüm insanlığın malı olan doğa ve kültür değerlerimizi yok etmekte, bazıları da bu süreçten yararlanarak, trilyonlarca lira haksız kazanç sağlanmaktadır.

Ulusal ve toplumsal mal varlıklarımız olan, tapusu KURTULUŞ SAVAŞI İLE hepimize intikal etmiş olan, ormanlarımız, yeşil alanlarımız, sahillerimiz, kent topraklarımız ve kültür değerlerimizin bir takım "çapaközerleri" yağmasına, devletin ve toplumun malı kendi malı zanneden kendini bilmezler tarafından planlı olarak dağıtılmasına göz yumulmamalıdır.

ÜLKEMİZ TOPLAKLARININ, DOĞA VE KÜLTÜR DEĞERLERİMİZİN KORUNMASI ANAYASAL GÜVENCEYİ ALINMALIDIR. NASIL DEĞERLENDİRİLECEKLERİ TOPLUMSAL MUTABAKATA BAĞLANMALIDIR.

Biz ne petrol şımarığı bir Ortadoğu'de, ne de sömürgecilikle sanayileşmiş bir Avrupa ülkesi değiliz. Hele hele jandarma rolüne süslenmiş bir küçük Amerika'ya özenmek, bizim için zordur.

Anayasanın, evrensel olan tüm insanlığın ortak değerlerine dayanmalı, ancak coğrafyamızın, kültürümüzün, toplumumuzun özgünlüğünün ve zenginliğinin, tüm insanlığın gelişmesine doğrudan doğruya, iletir bir ilade olabilir.

Bunu yaratılabilir potansiyelimiz vardır. ANAYASA'nın oluşturulması sürecinde bu potansiyeli harekete geçirebiliriz.

ÖLÇÜ

Arkeolojik ve sosyo-kültürel turizm değeri yok; su sporları yapılmıyor ama

Şenrin merkezi iş alanında turizm tevsii

SPO: "Turizm merkezi olarak, imar planları ile fonksiyonları tanımlanmış Beşiktaş-Levent yoresinin ilan edilmesi nedeniyle; karar bir imar planı değişikliği ve imar yetkilerinin ilgili idareden alınmasıdır."

Şehir Planlama TMMOB Mimar ve Mühendisleri Odası, Beşiktaş-Levent turizm alanının genişletilmesi konulu Bakanlar Kurulu kararının yürürlüğünün öncelikle durdurulması ve iptal edilmesine ilişkin olarak yaptığı itiraz için, Danıştay'dan dava tarihi bekliyor.

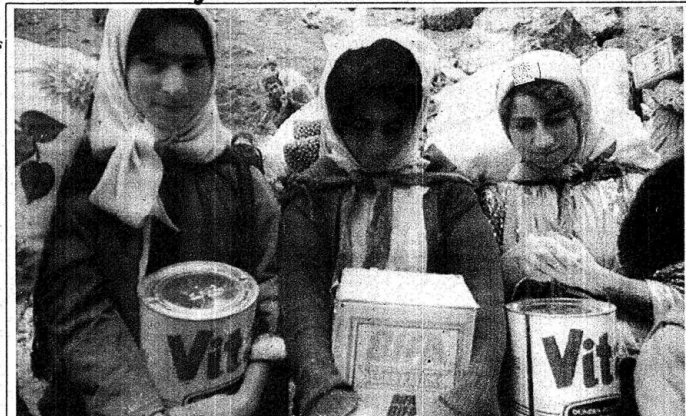
Bakanlar Kurulu'nun Turizmi Teşvik Kanunu'na dayanarak çıkardığı ve Levent-Beşiktaş turizm alanının tevsiini öngören 18 Ocak 1990 tarihli kararın incelenmesi için görevlendirilen bilirhisi heyetinin, hazırladığı rapora, geçen Subat ayı içinde Danıştay Altıncı Dairesi'ne teslim edilmesi gözler, Danıştay'a çevrildi.

Kararın bazı alanların turizm alanı ve merkezi olarak tespitine ilişkin kısmının, Turizmi Teşvik Kanunu'na göre çıkarılan "Turizm Bölgeleri, Turizm Alanları ve Turizm Merkezleri"ni belirlemesi için Çalışma Gruplarının Oluşturulması, Görev ve Yetkileri ile Çalışma Şekli İlişkin Yönetmelik'e, şehircilik ve planlama esaslarına ve kamu yararına aykırı bulunması nedeniyle konunun, Profesör Hande Suher, Profesör Arslan 6. sayfada sütun 2'de

Kablolu televizyon

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, gündeme getirdiği son konulardan biri olan Kablolu Televizyon hakkında, 28 Mart 1991 günü, bir toplantı düzenledi.

Kablolu televizyonun serbest müşavir mühendis olarak çalışan üyelerine iş alanları açması ve yurttaş olarak herkesi ilgilendirmesi sebebiyle; meslek alanı



İlaç ve sağlık malzemesi yardımıyla Tabip Odası'na, giyecek-para yardımları ise tüm Odalar şubelerine bırakılabilecek.

İraklı sığınmacılara İMOK destekli yardım

İstanbul Meslek Odaları Koordinasyonu Kurulı (İMOK), 11 Nisan 1991 günü yaptığı basın toplantısında ABD ve Batılı müttefiklerin, Ortadoğu'da birleşik ve birleşik; sınırlarını devam ettirebilmek için, sürekli savaş hali yaratma politikasını adım adım gerçekleştirdiklerini dikkat çekti.

"Kuzey Irak'ta insanları göçe, açlığa, ölüme mahkûm eden Saddam, kupa bulanan Ortadoğu'nun başkalarını da sadece bürdirdi. ABD ve müttefikleri birleşik istemiyor; demokrasi istemiyor. Çünkü birleşik ve demokrasi, sömürünün ölümlüdür. Tarihi boyunca yapıtları gibi, 'İnsan hakları, birleşik ve demokrasi' yanlısı görünüşte, halkları ve ulusları birbirine düşürerek, kırdırarak, sömürü ve egemenliklerini sürdürmek; kendi halklarının ve

demokrasi taleplerinin bedelini geri kalmış ülkelerle yüklemek için, Ortadoğu'yu kana bulamak istiyor" denilen açıklamada; Kuzey Irak'tan göç ederek Türkiye sınırına yaklaşan açlık, hastalık ve ölüme karşı karşıya bulunan yüzbinlerce insanla dayanışmada bulunmak üzere, kulde üyelerinin ve halkın katılması açık yardım kampanyası açıkları bildirildi.

İMOK yetkililerinin basın toplantısında verdikleri bilgiye göre, ilaç ve sağlık malzemesi yardımları İstanbul Tabip Odası'na giyecek, giyecek, para yardımları, tüm odalar şubelerine bırakılabilecek.

Afiş yarışması

İstanbul Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Grafikler Meslek Kuruluşu Derneği'ne de desteklenen "Çevre" konulu bir afiş yarışması açtı.

Demokrasi Kurultayı'na Doğru

İmarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, 25 ve 26 Mayıs 1991 günlerinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonu'nda belediye başkanları, teknik başkan yardımcılar, hukukçular, uzman teknik elemanlar ile mimar ve mühendislerin İmar Yasası değişikliği konusunda, "İmar ve Demokrasi Kurultayı'na Doğru" perspektifli bir araya gelecekləri bir toplantı düzenliyor.

İstanbul ili Çevre Koruma Vakfı kuruldu

Artı ayının 20'sinde yapılan törenle kamuya tanıtılan ve İstanbul'un yönetiminde söz sahibi kurum ve kuruluşları yer aldığı Vakfın başkanı ve İstanbul Valisi Cahit Bayar, kentin son yıllarda artan göçler nedeniyle, önlemle bir nüfus artışıyla karşı karşıya kaldığını; bunun da çevreyi olumsuz etkilediğini söyledi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde brifing

TMMOB 'ye bağlı odaların şubelerinin ortak talebi üzerine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Nurettin Sozen, oda yöneticilerine bir brifing verdi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde brifing

2 Nisan 1991 günü Büyükşehir Belediyesi Brifing Salonu'nda, hemen hemen bütün şube başkanlarının yanı sıra yönetim kurulu üyelerinin de katıldığı bir brifingde, belediye başkanları, teknik başkan yardımcılar, hukukçular, uzman teknik elemanlar ile mimar ve mühendislerin İmar Yasası değişikliği konusunda, "İmar ve Demokrasi Kurultayı'na Doğru" perspektifli bir araya gelecekləri bir toplantı düzenliyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde brifing

2 Nisan 1991 günü Büyükşehir Belediyesi Brifing Salonu'nda, hemen hemen bütün şube başkanlarının yanı sıra yönetim kurulu üyelerinin de katıldığı bir brifingde, belediye başkanları, teknik başkan yardımcılar, hukukçular, uzman teknik elemanlar ile mimar ve mühendislerin İmar Yasası değişikliği konusunda, "İmar ve Demokrasi Kurultayı'na Doğru" perspektifli bir araya gelecekləri bir toplantı düzenliyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde brifing

2 Nisan 1991 günü Büyükşehir Belediyesi Brifing Salonu'nda, hemen hemen bütün şube başkanlarının yanı sıra yönetim kurulu üyelerinin de katıldığı bir brifingde, belediye başkanları, teknik başkan yardımcılar, hukukçular, uzman teknik elemanlar ile mimar ve mühendislerin İmar Yasası değişikliği konusunda, "İmar ve Demokrasi Kurultayı'na Doğru" perspektifli bir araya gelecekləri bir toplantı düzenliyor.

Özelleştirmede ilk fiyasko

Yineleyorum Özdamaz, halkımız karışık bir mahallum dedim; sanayiyi elektrikle karışık rakacak; çalsınlar ve elektrikle mühimdirler. Elektrik, herşeyi yeniyi tesirler. Elektrik ması gibi özelliğe parısa konakadı ki kiminle kiminle karşı uyuşturdu. Elektrik kınar, kendii karşı dolmuşunda yaşıyor rımlarınımsı.

Elektrik faturaları, TEK'in faydaları tarafından farkı olarak depozite faydaları kullanılarak, elektrik faturaları karşı tarafın faturaların tasnizinde kademe uyuşturdu. Elektrik ması gibi, hakıkı kaçanlar edilebilirlik şekkile düzlenmişim.

Trafo tesisi yapılmazken, vezne yazı ile elektrik kılavuzu, himal eylemleri abeteler sorularında, dilerlerine cevap abı mamaklardır.

Yineleyorum Özdamaz, halkımız karışık bir mahallum dedim; sanayiyi elektrikle karışık rakacak; çalsınlar ve elektrikle mühimdirler. Elektrik, herşeyi yeniyi tesirler. Elektrik ması gibi özelliğe parısa konakadı ki kiminle kiminle karşı uyuşturdu. Elektrik kınar, kendii karşı dolmuşunda yaşıyor rımlarınımsı.

Tarihî Emirgan çay bahçesindeki yüzüklük çınarları keleseler, bahçenin sağınında dönüştürmek istenmesi tehlikesine karşı, son dönemden benzer kentel çınayitelri dükkümüni çıkarmaya niyetliken bir yandan da düşünüyörler; **sözün kymeti kaldı mı?**

Belgelei karıştırırken yakın geçmişe uzanamız kaçılmaz. Yakın geçmişte, İstanbul'da yürütölen "İşleri" tömü de, kentlin gelişmesi ve halk kınırına yarınaya biçimlei söylenem aas aslında bir İstanbul'luların karı süreçlerini dışıada özele tutun, insanı ve insanın en değeri özetimil olan kültür birikimi, doğa, yapıpı ve yaşam biçimilei değıştör yozlaştıran operasyonları olan sözde imar uygulamaları, şimdi artık ilce bilinen Beşrtaştırma senaryosunun düzenli akışı içinde peşe anımsamayıverdim.

Özellikle 1970'li yıllarda, İstanbul'da ortaya çıkacak olan soruyu şimdiden saptamak verimide olurdu.

"Gelişmeye karşı mıyız...?"

Bu soru on yıllardır toplumsal yaşamı birbirini bitölmesin alanlarında bizlere sorulmuş hatta dayatılmış, sanki olumlu yanıt vermiş gibi bu yanıt, merkezi politikalara esas alınarak uygulamalara geçmiştir.

Özellikle başkötü altında yaşamı geçiren uygulamalara güncel örnek verimide gerekirse, **tütün teknelin kaldırılması, TEK'ın özelleştirilmesi, özel TV süreci gösterilebilir.**

29 örgütten UNESCO'ya çağrı

[illegible]

■ ■ ■ imarî yapılarda güneş ener-

Yeni politik, ekonomik ve estetik açılardan birleşecek olan mimarlar, şu amaçlara hizmet edeceklerdi.

"Mimarlar, dayanışma içinde din, ırk, dil, meslek eğitimi ve maddi kaynaklar ayırarak edileceklerin, yardımlaşma ve süregelen bir davranış içinde olacaktı."

Temel amaç, genel yaşam koşullarını iyileştirmek; bunu şehircilik ve yapılar sayesinde sağlamak; az gelişmiş bölgeleri kalkındırmak; evlerdeki yaşam standartlarını yükseltmek; insanlar ve halklar arasındaki dayanışmayı sağlamak ve bu amaçla, diğer mesleki ve kültürel uluslararası kuruluşlarla birlik olarak, toplumun ve barışın güvenliğine katkıda bulunmaktır.

Kahire'de düzenlenen toplantıda ise bu amaçlara, şu ek yapıldı: "Preambul uygulanması, uluslararasıdan kalıcı bir barışın sağlanmasını gerektirir. İnsanlığın gelişimi süresince hükümetler, uluslararası kuruluşlar, dayanışmanın tüm halkların gereklerini ve amaçları doğrultusunda barış, ırk, din, etniklik. Hükümetler kaynaklarını, yaşayış yöntemini amaçla değil, insanlığın gelişimi ya da toplumun iyileştirilmesi yönünde kullanmadılar."

Yapı Denetimi

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'ni dün düzenlediği "Yapılarda Güvenlik" Forum-Panelli, 15-16 Kasım günleri arasında İstanbul Teknik Üniversitesi Taşkışla Binası'nda yapıldı.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'ni dün düzenlediği "Yapılarda Güvenlik" Forum-Panelli, 15-16 Kasım günleri arasında İstanbul Teknik Üniversitesi Taşkışla Binası'nda yapıldı.

[illegible][illegible]

başkaları da eleştiriyor. Bu soruları, Türkiye'de artık henek isteyecekler pek de beklemiyorlar. Çünkü bugüne bakarsanız, toplumun, tükandığını not ediyorlar. Tarla başına köylüsüz mü? Bin kere evet. Otomobiller çok ulusu gelinler gibi UKapan'ın doğru giderken cımları ayaklar. Ama Taksim'e doğru giderken yoli tıkanıyor; fiyakalar bulozluyor; iflerinde oturanları sıkıntı basıyor; "çevre"ye bakmaya başlıyorlar. Görüldüki şudur: On yüzden "Levanten mimari"nin "Osmanlı-Batı sentezi" islemleri cımların, caddeye bakan yan yüzünde ise acemice açılmış arşınlar çeşnelerle dolu binâların oluşun ki, lometrelerle bir duvar.

Arnavutköy'ün, cıvalı yolu ikinci örneğizdir.

Arnavutköy'de, Çayırbağ'da ve Şemsipaşa'da daralan, tıkanan yolları denize doğru gidenleterek yine uluşun, cözmeğe uğruşsa yavaş, hak, hukuk dillemeden girişlen gerek çok bir doğa ve költür kıymı.

Boğazda uluşun yolları yine kısmen cözölüm mü?.. Evet... Otomobiller yine gelinler gibi ayaklar; ama Bebek'te tıkanıyorlar, olusun.

İstanbul'un süyla bütünselliği benzerisi: Arnavutköy yaları, bir dokuz okalar silmi mirarı örneği olmaksın atari çıkış, olusun. Nasil olsa kırak kıydan Amucazade Yalısı tek başına bizi selamlıyor yalı...

Çayırbağ başkaları, akrati yönünün öni kesidiliği için psikik yasa haline gelmiş.

Boğaz'daki bu uluşun operasyonunu, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararını kesin gazetede yayınlanmasi cekitliklere çekirler. Çayırbağ sırtlarını villaların kundurduluğu sırada uygulandığını, Boğaz'ın gerisinde buğün hızanlar devam eden vahşi yapılaşma kavayısına kaçın açığı ırmıyama.

Marmara sahil dolmaları, yararsız yeni Galata Köprüsü, kitelli batık, Halic kıyımları, kent merkezlerindeki turizm alanlarında yükselen beş yıldızı otel ve gökdelenler skandalı, Üçüncü Boğaz Köprüsü girişimi ve bunun gibileri diğer örneklerekim. Burada bu örneğin ayrı tellerinde 1985'den, o dönem sinisi haline gelen ve tellerinde 1985'den, Menderes'in attığı "Plan kafanecik" tutumunu belirgesizlerimden atıştı geytiyemcek.

Bu örneklere dikkatli olarak "gelişmeye kırak mıyız?" so susuna yine dönecek, hukukı yarı vermek isteyenler yalıların "gelişen toplum ve kent yaşamının gerekisimlerini karşılama için tarih, doğa ve költür dele edilebilir" tezi süslemek zordur.

Azınlıca süz bu tezi, cözölümüz bırakılması, sosyal, ekonomik, kültürel sorunlar, sistemin devam uğruuna bile yalıratılmış toplumsal sorunların (nüfus artış, göç, çevre vb.) ıkrarı olarak işleir.

Böyle olarak işleir. Parımkızla plânızın turizm yatırımlarını, otel, oturma, oturma, oturma, Sömel, Kapadokya, tüm Ege ve Akdeniz kıyılarımlı hal; işle Kula, Tokat, Kastamonu, Mardin, Urfa, Midyat gibi işle gıciken, sık sık anımsanan daha niceleri.

Göröldüğü süz tezi, filli durum olarak; yalnız İstanbul gibi metropollerde değil, tüm Anadolu'da, bağ başlarına, sü başlarına, kıyılarda yama tutum süz kez.

Ye da genel duyarsızlık ve örgütsüz toplumun çehaleti izlenim oturmuz sü kez.

Bu tezin aracıların, ulusal gelir paylaşımında en büyük payı alan ama, nüfusa oranın en düşük yüzdeye sahip durumdaki rantiyeler olarak biliniyor.

Örneğin, İstanbul'da, Parımkızla işle, anlatılan örneklere dikkatlice "demokratik, katilimsiz alışı" dersleri dikkatle 26 Mart 1989'un ikinci yılında tekrar farkına varanlar olduğu da bir gerekçe.

Bu farkına varmanın çok geç olduğunu vurgulamak gerekıyor. Çünkü bu unutuklık üzerine temellendirilen İstanbul'un idari yapısını cöz bölmek gibi, gündem kaydırma yönelti gelenen öneri müdahalelere iş zamanı olan İmar Yasa değişikliğıne kırak süs cımlarına geç kalmadı.

Göç, yerel iktidarı yetkisini, ilerinde verdiğı gibi alacak olan bu yasa değişikliğı haklı cözlemeye kaçıyor, örgüt, sistemi ve kesintisiz yağma ile tükeltmiş, ya da ona teslim olmuştur.

Bütün bu işlemlere bağıli olarak, kent halının kendisi sorunları etrafında topluşların önünün açılması, cözüm için umut yaratabilir.

Ancak, ağı sü "toplumun belleğı unutukluluk yarı" olmasa da "de facto" yazgısına katlanmadan Emirgan'da kaç içecek...

